

KA RI SYIAR BAM DOH LANE BROILER CHICKEN

Ki broiler chicken kum ban buh ha ka ktien khasi ki long ki syiar-lud kiba dang kumba 7-8 taiew ka rta ha kaba ka doh jong ki ka dang jem bha bad ka jingmut ban ri ia ki ka long beit ban bam doh.

Mynta ka por, ka ri syiar broiler ka long kawei na ki rukom ri syiar broiler ka long kawei na ki rukom ri jingri ba la niew ba ka long kaba iaid kam bha. Kane ka jair kam ym tang ba ka ianoh synniang ha kaba pynmih ne pynioh bam doh ia ngi ki briew, hynrei, ka long ruh ka lad ai kam ai jam khamtam eh ia kito ki khynnah samla bym don kam don jam.

Ka por kaba ki khun syiar ki dang rit, kata naduh ba dang shisngi ka rta haduh ba kin da 5 taiew ka long ka por kaba eh tam bad ka don kham ban kham ai jingsumar ryngkat bad ka jingpynbit ia ka kam.

Ia ka rukom ri syiar broiler lah ban phiah ha kine ki bynta harum :

1. **Ka rukom buh ia ki syiar ha ka sem** – Ka rukom kaba bha bad kaba dei eh ban ri ne buh syiar ha ka sem ka dei ban long tang na kawei ka kynhun bad kajuh ka rta. Ka long kaba don kam shibun ba ka sem ne kamra ban buh ia ki khun syiar ka dei ba long kaba syaid bad ba biang ka lyer ban iaid bha namar kane ka iarap ban pynduna ia ka jingiap bad jingpang jong ki. Ia ka jingheh jong ka sem kam dei ban palat ia ka 9.2 metres (30 ft.), ka jingjrong ka dei ban long 3 metre bad ia ka madan la kubur ba ka dei ban long 1 sq. ft. na ka bynta kawei ka syiar lane 1 sq. m. na ka bynta 10 tylli ki syiar. La kumno kumno 2/3 bynta ka jingjrong ka sem dei ban ker da ka jarnar. Tangba donkam ban buh pyrda da ka jain byrni khnang ban iada ia ki syiar ha ka por mynmiet na ka jingkhriat kumjuh ruh ha ki bnai tlang.
2. **U skum ban siang** – Ia u jait skum ba dei ban siang ia ka sem ka shong kat kum ka jingioh jong u ka jingiadei bad ia ka dor jong u skum. U skum uba ngi lah ban ioh pahuh u long u skum rynda bad u skum kba. U dei ban long uba thymmai bad u ba rkhiang bad phriang ia u ha ka madan jong ka sem kumba 8-10 cm ka jingrben. Halor jong une u skum donkam ban ai ia ka shun ba rkhiang kumba 5kg ha man la ka 100 sq.ft., bad dei ban ia khleh bha bad u skum.
3. **Ka Brooders (Ka synduk ban ri khun syiar)** – Ia kane ka jait synduk (brooders) ka dei ka jing pynsyiad da ka electricit kaba lah ban shna da ka dieng ne ka tin ha kaba yn lah ban pynmeh 4-6 tylli electricit bulb na ka bynta 250-300 tylli ki khun syiar.
4. **Ki mat ban kynmaw haba buh khun syiar** – Hadien ba la dep pynbiang ia ki bynta ba donkam kumba la kdew haneng dei ban kynmaw ia kine ki mat harum ha shwa ban wanrah ia ki khun syiar :-
 - i. Ia ka sem dei ban kynkhuid bad synreit dawai bha.
 - ii. Ia u skum ba la siang ha madan donkam ban tap da ka kot khubor ne kano kano ka kot na ka bynta 5 sngi khnang ba ki khun syiar kin ym ioh lad ban bam ia u skum.
 - iii. La kumno kumno 12 kynta shwa ban poi ki khun syiar dei ban pynmeh ia ka light jong ka sem bad synduk buh khun syiar (Brooder) khnang ba kan ioh ia ka jingsyaid kaba biang kat kum ka jingdonkam.
 - iv. Ia ka synduk buh syiar (Brooder) donkam ban buh ka jingker sawdong jong ka ha ka jingjngai kaba 2 ft. bad ka jingjrong kaba 18 inshi eiei, na ka bynta ki khun syiar kiba hapoh 2 taiew ka rta. Ia kane ka jingker dei ban weng noh yn da ki la palat ia ka 2 taiew.

5. **Ka jingshai** – Ka jingshai ka long kaba don kam shibun eh na ka bynta ka jingheh jingsan jong ki syiar. Ka iarap ruh na ka jingsheptieng jong ki na ka jingdum kaba lah ban pyniap-op na ka jingialum lymbung jong ki shi jaka. Donkam ruh ban ai jingshai mynmiet da kaba thang ding electricit, namar ba ka iarap ruh ha kaba ai jingsyaid.
6. **Ki tiar ban pyndonkam** – Hangne ka kham mut eh ia ki dong jingbam bad dong ne ktang um. Kine ki lah ban long kiba sawdong ne pyllun bad ban buh ia ki kat kum ka jingdonkam la ha ka jingheh ne jingrit, bad kat kum ka jingdon jong ki syiar.
7. **Ka jingbam** – Ia ki syiar broiler donkam ban ai ka jingbam ba kdang naduh ba dang sdang haduh ba kin da la heh. Don ar jait ki jingbam kat kum ka rta jong ki, kine ki long :-
 - i. **Starter feed** – Lane u jingbam ba ju ai ia ki syiar ba dang rit haduh ba kin dap 5 taiew ka rta.
 - ii. **Finisher feed** – Lane u jingbam ba ai ia ki syiar naduh 5 taiew ka rta haduh 8 taiew lane haduh ka por die.

Ka bhah ai jingbam ka long kumne –

0 – 2 taiew	50 gms kawei kawei ka syiar shisngi
3 – 5 taiew	70 gms kawei kawei ka syiar shisngi
6 – 8 taiew	100 gms kawei kawei ka syiar shisngi

8. **Ka umdih** – Ki syiar broiler ki donkam pahuh ia ka umdih ba khuid man la ka sngi. Kumba 5 litres ka umdih kan biang na ka bynta 100 tylli ki syiar ha ka shisngi. Ia ka dong umdih donkam ban sait khuid bha man la ka sngi. Ka syiar kaba dih um bha man la ka sngi ka pynpaw ba ka long kaba shait ba koit.

Ban ioh ia ki syiar ba koit ba khiah khnang ban wan rah ia ka jingmyntoi, donkam ban ia khmih khyndiat ia kine ki mat harum :-

- i. Ka sem ka dei kaba ker kut bha ban khang na ka jingioh rung ki sim bad ki khnai, kiba lah ban wanrah jingpang ne wat ban bam ia ki jingbam ne wat ban bam ia ki khun syiar hi.
- ii. Ka jingbam bad ka umdih ki dei ban ling kiba khuid.
- iii. Ym dei ban pyniakhleh ia kawei ka kynhun bad kawei pat.
- iv. Dei ban kynroi ia u skum ba siang ha madan man la ka por khnang ban lait na ka jingjhieh ne ka jingsngem.
- v. Ynda ia dep die lut ia ki syiar, ia ka sem dei ban pynkhuid bad synreit dawai bad siang biang da u skum ba thymmai.

Ka jingpynmih ia ki syiar bamdoh (broilers) ka don ka jingmyntoi kaba dei ban ioh jingiaroh na ka daw ba ka kam ka long kaba suk ban leh bad ha kajuha ka ppor lah ban ri ia kine ki syiar ha kano kano ka rukom long jong ka mariang bad suin bneng (climate) jong ka jylla jong ngi. Kumjuh ruh ban sdang ia kane ka kam ri syiar (broiler) ka jingdonkam ha ka liang ka jaka bad kumjuh ruh ka baiseng donkam kat ban biang kaba u nongrep u lah ban kot. U nongrep bunsien hi u bym don ki kam ban trei da kumwei pat, u lah ban shim bad trei ia kane ka kam, namar, u lah ban ioh ka jingmyntoi bad jingiohnong ha baroh shi snem lynter. Kumjuh ruh ka sboh ba lah ban ioh na kine ki syiar ka long kaba bha ban ia kiwei pat ki jait sboh.

Ia ki jingtip ba kham bniah phi lah ban ia kynduh ia uno ne kano u/ka Veterinary doctor ba don hajan, lane ia ki farm Manager.